

SLOVENSKI NAROD

Izaja vsak dan popoldne, izvenredni modelje in praznike. — Inserati: do 30 petič 2 D, do 100 vrt 2 D 50 p, večji inserati petič vrsta 4 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklici heseda 2 D. — Popust po dogovoru. — Inseratni davek posebej. — „Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 240 D, za inozemstvo 360 D.

Upravišče: Kraljeva ulica št. 3, pritličje. — Telefon št. 304.
Uredništvo: Kraljeva ulica št. 3, I. nadstropje. — Telefon št. 34.
Poština plačana v gotovini.

Pravi nasvet hrvatski politiki.

Pravijo, da je težko v politiki ločiti osebo od političnega programa, od usode in udejstvovanja stranke. Enkrat vodi pretirano častihlepje demagoškega voditelja stranko v propast, drugi pa zavaja neobvladana strast in nespametna želja strankarskih krogov voditelja k nerazumnemu dejanju in k lastni nesreči. V stranki morajo pač vladati pametni odnosi med voditeljem in organizirano maso. Niti ena niti druga ne sme pretirati svoja stremjenja, obe naj se podrejata političnim programom in idealom ter naj zanje žrtvujeta tako osebna nagajanja, kakor čisto neupravičena ljudska hrepenjenja. V zmernosti obstoja prava politična srednja linija.

Nekak primer za tak pojav nudi Radićeva stranka. Tu je Radićeva osebnost vse, interes hrvatskega ljudstva pa nič! Radić po mili volji slepi hrvatsko javnost. Radić njegove, na demagogiji sloneče javne moči si ne upajo nastopiti proti njemu niti neodvisni listi, kakor na primer zagrebski »Obzor«. Vsi ga obsojajo, vsi se mu smejejo, sami pa nimajo niti volje niti ljubezni, da bi zagrabil za politično delo in začel orati samostalne ledine hrvatske politike.

Osebnost hrvatske politike se kaže zlasti v zadnjem, v najnovejšem času. Tu se vodi hrvatska politika izključno pod vidikom osvoboditve Stepana Radića iz ječe. Gre za vzpostavitev njegove nekdanje politične moči! V to se vrsto so se Radićevi poslanci zavzemali za verifikacijo mandatov, z istim ciljem rehabilitacije ter oprostitve Stepana Radića hudih in težkih kaznivih očitkov veleizdajstva je njegov namestnik Pavle Radić kapituliral v beogradski Narodni skupščini, se odrekal republikanstvu ter dotlej vedno povdarjenemu vele- in samohrvatsstvu in izjavil za današnje nacijonalno, dinastično in državno stanje. Cilj najnovejše poteze Radićeve stranke je torej absolutno osebne narave! Cilj za to, da se reši voditelja in da se mu omogoči nadaljna politična karijera, ali bolje rečeno, nadaljno politično rovanstvo.

O tej nameri nas podkreplja način, na kateri se je izvršil preokret v hrvatski politiki. Tu se ni pobunilo množice, ali se niso uprle prevarane vojske, marveč zamenik Stepana Radića je v njegovem imenu priznal vse tisto, kar je doslej pobijal do skrajnosti. Ta način izpreobrnjenja daje misliti! Jasno je po kratkem prevrtljaku, da gre tukaj za spretno, premišljeno potezo rehabilitacije in osvoboditve zprtega hrvatskega tribuna, ne pa za kapitulacijo programa velehrvatskega republikanizma, ki postaja še naprej srčna želja in intimno prepričanje ne pobiljsljivi radićevci.

Ponovno smo zatrjevali, da bi se večinli iskrenega izpreobrnjenja hrvatske politike! Treznosti in pozitivnosti. Zahtevali pa smo, da slede besedam dejanja in taka dejanja bi bila v prvi vrsti odstavitev Stepana Radića in njegova obsodba od strani hrvatskega ljudstva, od strani ostalih hrvatskih politikov, zlasti in predvsem od strani nove HSS. Taka obsodba bi več žalja, kakor tisto zgolj besedno priznanje današnjega ustavnega in nacijonalnega stanja, taka obsodba bi pomenila pravo izpreobrnjenje k pozitivni državnosti in k parlamentarni delavnosti!

Prava politika narodnega sporazuma bi morala predvsem reči: Stepan Radić naj gre v pokoj, naj se izloči iz političnega življenja; doigral je! Pokazal je take pogreške kot politik, taktik in voditelj, da ne gre, da bi mu še nadalje zaupali obrambo hrvatskih interesov in strank. Indirektna izjava v beogradski Narodni skupščini pomeni kapitulacijo Radićevih osebnih sposobnosti, kapitulacijo njegovega dosežanega dela, pomeni popolni moralni polom Radićeve osebnosti. Zato naj izglede iz javnega življenja in naj se posveti književnosti in svoji domačnosti, za katero kaže velika srčna nagnjenost.

Rekonstrukcija vlade gotova stvar.

Odhod ministrskega predsednika v Dalmacijo. — Avdijsenja Pašićeva v Sarajevu. — Nova vlada se predstavi takoj Narodni skupščini.

— Beograd, 15. aprila. (Izv.) Z odhodom ministrskega predsednika g. Nikole Pašića je nastopilo v Beogradu popolno politično zatijšje ter je doba političnih senzacij in intrig pri kraju. To politično zatijšje bo vladalo skoraj do sestanka narodne skupščine t. i. do 26. aprila. Z ozirom na bližajoče se pravoslavne velikonočne praznike danes nekateri ministri odpuščaj v svoj domači kraj; minister ver. Miša Trifunović je odšel v Užice, minister zunanjih del dr. Ninčić odpuščaj na Sušak, kjer preživi praznike. Za danes popoldne ob 17 je sklicana seja ministrskega sveta pod predsedstvom ministra Marka Gjurčića. Ministrski svet razpravlja na tej siji izključno o vladnem načrtu invalidskega zakona.

Ministrski predsednik g. Nikola Pašić je sredi ob 20.05 z zagrebskim brzojavno odpuščaj do Bos. Broda in od tu potuje prek Sarajeva in Mostarja v Dubrovnik ter se nastani v bližini Cavtata. Z ministrskim predsednikom potuje njegova

sopotnica, hčerka in kabinetni šef Boško Hristić, kakor tudi ostalo osebje. Ministrski predsednik ostane v Dalmaciji skoraj deset dni.

Vprašanje rekonstrukcije vlade Narodnega bloka je danes gotova stvar. Vlada Narodnega bloka, ki se sestavi z malimi osebnimi spremembami, se že predstavi narodni skupščini na prvi seji po velikonočnih praznikih. Netočne so bile toraj vse kombinacije, ki jih je širil v javnosti opozicijski tisk glede sodelovanja Radićeve stranke v vladi. Tudi komedija s frankovci je danes končana. Vsa zadeva s frankovci je ta, da so na Hrvatskem štirje frankovci pristopili k radikalni stranki kot navadni redovi.

Kedaj predloži ministrski predsednik novo rekonstruirano vlado v podpis Nj. Vel. kralju, danes še ni gotovo. Verjetna je verzija, da šele na svojem povratku iz Dalmacije, ko se ustavi v Sarajevu in ga kralj sprejme v avdijsenji.

Razkol v vrstah HSS.

Pavle Radić odpuščaj iz Zagreba. — Diference med radićevci in zajedničarji. — Ministrski predsednik Pašić ostane v Dalmaciji do 25. t. m.

— Beograd, 15. aprila. (Izv. ob 12.) Politična situacija je popolnoma mrtva. Ministrski predsednik Nikola Pašić ostane v Dalmaciji do 25. t. m. Danes popoldne je nastopila ministrskega predsednika Gjurčića, ki je prevzel posle ministrskega predsedstva ter je del časa konferiral s skupščinskim predsednikom Markom Trifunovićem.

Delovni program narodne skupščine za bodoče zasedanje je zelo kratak. Na dnevni redu bodo: 1. stanovanjski zakon, 2. invalidski zakon, 3. tiskovni zakon in 4. sodnijski zakon. Prva dva zakona sprejme skupščina brez vsakih velikih težav, ker je tudi opozicija pripravljena sodelovati in ne ovirati sprejema teh zakonov. Hujši boj se razvije pri tiskovnem zakonu.

Iz Zagreba so javljali, da danes prispe v Beograd predsednik parlamentarnega kluba HSS Pavle Radić. To se ni zgodilo. Politiki krogi so mnenja, da je Pavle Radić neznano kam odšel in da se je najbrže

odpeljaj iz Zagreba k ministrskemu predsedniku g. Pašiću nasproti, ki je sredi odpuščaj iz Beograda proti Bosanskemu Brodu ter je mogoče, da je skušal Pavle Radić doseči sestanek s ministrskim predsednikom.

Značilno so dalje vesti, ki prihajajo iz Zagreba o razkolu v parlamentarnem klubu HSS.

Danes je gotovo, da je Narodni blok še vedno popolnoma kompakten. Dočim se vrste opozicije dan za dnem slabe. Pomnivalci političnih razmer ter danes, da blok narodnega sporazuma in ljudske demokracije sploh več ne obstoja in da so se začele celo radićevske vrste cepiti. Prišlo je do znatnih diferenc med radićevci in zajedničarji. Splošno prevladuje mnenje, da so se odnosi med HSS in HZ zelo ohladili, ker zajedničarji ne odobravajo sodelovanja radićevcev z radikali.

Preosnova naših vseučilišč?

Redukcija števila vseučilišč. — Medicinska fakulteta v Zagrebu, tehnična v Ljubljani, pravna v Beogradu.

— Beograd, 15. aprila. (Izv.) V političnih krogih govore, da namerava vlada temeljito preosnovati vsa naša vseučilišča. Merodajni krogi stoji na stališču, da bo treba v državnem in javnem interesu sedanje število visokih šol deloma reducirati. Načrt za to preosnovo še sicer ni izgotovljen, pač pa so znane neke smernice, po katerih se namerava vlada pri reformi vseučilišnih študij ravnati. Obstoja načrt, da bi se odpravile vse medicinske fakultete v državi, razen ene. Ta fakulteta bi naj bila nameščena v Zagrebu in bi se naj izpopolnila z učnimi sredstvi in učnimi močmi tako, da bi lahko tekmovala v znanstvenem in strokovnem oziru z najodličnejšimi enakimi zavodi v inozemstvu. Tudi teh-

nična fakulteta bi naj bila samo ena. Sedež tehnične fakultete bi naj bila Ljubljana. Tudi ta fakulteta bi se naj v vsakem oziru opremila z vsemi učnimi pripomočki, da bi bila na višku in se lahko merila z najboljšimi tehnikami v drugih državah. Pravne, odnosno filozofske fakultete sedeti bi naj bil Beograd. Tudi ti dve fakulteti bi se tako izpopolnile v vsakem oziru, da bi lahko konkurirali z vsemi enakimi zavodi v inozemstvu. Predvsem bi se naj tu namestili vsi najuglednejši naši veščaki in znanstveniki, ki bi zagotavljali univerzi svetovni sloves. No, pa vse to so za enkrat še kombinacije in do izvedbe teh preosnov je še velik korak.

Atentat na bolgarskega kralja.

Dva atentatna streljiva ubita. — Šofer težko ranjen. — Kralj nepoškodovan, šofa 'alje.

— Sofija, 15. aprila. (Izv.) Bolgarska brzojavna agencija danes uradno objavlja: Ko je danes popoldne kralj Boris z avtomobilom vozil na cesti Orhanje proti Sofiji, je začela neka, iz komunističnoagrar-skih pristašev obstoječa topla streljati na kralja. Kraljev telesni lovec in mladi naravoslovec Ilijev sta bila takoj mrtva, šofer je bil ranjen. Kralj se je nepoškodovan vrnil v Sofijo. Splošno so prepričani, da na-

padalci niso vedeli za prihod kraljevega avtomobila. Vojaški oddelki so bili takoj odposlani, da zasledujejo napadalce.

— Pariz, 15. aprila. (Izv.) Današnji Matina javlja iz Sofije: Pri večerajšnjem lovskem izletu je bil vprizorjen na kralja Borisa napad s soteski reke Isker, ki teče skozi Sofijo. Ker je bil šofer avtomobila težko ranjen je kralj sam prijel za krmilo

njenja. Naj na stara leta popeva pospevke, zagorske napitnice v družbi veselih prijateljev in naj brenka na tamburico o nekdanji svoji slavi. Politiko pa naj prepusti drugim, sposobnejšim in poštenim ljudem!

To in samo to bi pomenilo edino pravo rešitev hrvatskega vprašanja in edino pozitiven izhod iz stiske, v katero je zapeljal Stepan Radić hrvatsko ljudstvo in hrvatske kraje v novi državi!

Naj se v Zagrebu nikar ne varajo, da bi bilo mogoče prevariti in oslepiti nacionalne fronte naše države z besednimi deklaracijami. Nervus, bistvo hrvatske politike in hrvatske nesreče je Stepan Radić, ta se mora narkotizirati in potem direktno odžagati iz našega javnega življenja

in vozil dalje v bližnje mesto. Kralj je nepoškodovan.

— Beograd, 15. aprila. (Izv. ob 12.) Do danes popoldne niso prispela nikaka podrobnejša poročila o izvršenem atentatu na bolgarskega kralja Borisa. Iz Sofije je prešlo znanje ministrstvo samo uradno poročilo, ki se v bistvu krije s poročilom bolgarske

brzojavne agenture. Kralj Boris se je vozil v avtomobilu na cesti Sofija-Orhanje. Vozil se je na lov v spremstvu svojega telesnega loveca in pa mladega naravoslovca Ilijeva. Iz zasede so v neki soteski jeli na avtomobil streljati baje pristaši zemljoradniške in komunistične stranke.

Kriza francoske vlade.

Briand vrnil mandat za sestavo vlade. — Socijalisti proti Vatiknu. — Painlevé bodoči mož francoske politike.

— Pariz, 14. aprila. Aristid Briand je nočjo prejel odgovor radikalnih socijalistov na svojo ponudbo, da naj vstopijo v vlado. Popoldne je bila plenarna seja socijalističnih poslancev in senatorjev. Soglasno so sprejeli predlog Leona Bluma, ki se izreka proti vstopu socijalistov v Briandovo vlado. Odklonjen je bil tudi predlog, naj bi se Briandova vlada slično podpirala od socijalistične strani, kakor Herriotova. Socijalisti so odločeni napram eventualni Briandovi vladi ohraniti politiko proste roke. Tako, ko je Briand prejel odgovor socijalistične stranke, je odšel k predsedniku republike Doumergu ter mu naznanil, da odlaga mandat za sestavo vlade.

Nekateri politični krogi trde, da so socijalisti odklonili sodelovanje v Briandovi vladi zato, ker je njegovo stališče napram Vatiknu zelo blagohotno.

— Pariz, 15. aprila. (Izv.) Aristid Briand je ostal pri predsedniku republike ob 18. do 20. zvečer. Ko je odhajal iz elizske palače, je izjavil Briand novinarjem, da je predsedniku republike priporočal, naj sestavo vlade ponovno poveri predsedniku zbornice g. Painlevéju. Painlevé je bil po-

zvan k Doumergu ob 21. Ostal je tam eno uro. Painlevé je izjavil novinarjem, da ukrene sporazumno s predsednikom republike vse, da se vladna kriza čimprej reši. Izjavil je tudi predsedniku, da pada danes popoldne definitivni odgovor glede sestave vlade. Do danes zvečer pričakuje novo vlado.

— Pariz, 15. aprila. (Izv.) Na naslov Brianda je predsednik Doumergue sredi povelj sestavo vlade Painlevéju. Ta si je izprosil od predsednika rok do danes popoldne za premislek. Na večerajšnji seji glavnega odbora socijalistične stranke je bilo predloženo tudi pismo stranke na Herriota dne 25. marca t. l. V tem pismu zahtevajo socijalisti, da ni mogoča sanacija financ z notranjim odnosno Morganovim posojilom, marveč je potrebna temeljita remedura državnega gospodarstva. Izdatki se morajo povsod znižati. V ta namen zahtevajo socijalisti uvedbo zakona o odloži premoženja, ki naj znaša 10—12 odstotkov. Z dohodki iz te odlože naj se krijejo dolгови in se naj obenem gotov znesek vporabi za pobijanje dražnje tako, da se gotova živila v cenah znatno zmanjšajo.

Kralj v Sarajevu.

Velika vojaška parada. — Kralj v razgovoru z delavci.

— Sarajevo, 15. aprila. (Izv.) Nj. Vel. kralj je večeraj prisostvoval paradi sara-jevske garnizije. Parada je bila na vojaškem vežbališču ter so se je udeležile vse čete z vsemi tehničnimi pripomočki. Parada je pričela ob 9.30 popoldne. Je prav sijajno uspeša. Prisotno je bilo celokupno kraljevo spremstvo, tako glavni adjutant general Hadžić, minister dvora Janković, dvorni maršal general Damjanović, vojni minister Dušan Trifunović in general Matić kot zastopnik armijskega komandanta. Po paradi se je Nj. Vel. kralj odpeljal v prototehnični zavod, ki se nahaja nekaj kilometrov od Sarajeva. Tu si je natančno ogledal vse stroje in naprave ter se zelo pristrano razgovarjal z delavci. Ogledal si je tudi spomenik kralja Petra Velikega Osvoboditelja, ki so ga delavci prototehničnega zavoda sami zgradili in sestavili. Po ogledu zavoda se je kralj vrnil nazaj v Ljilže.

— Sarajevo, 14. aprila. Na povratku iz ogleda prototehničnega zavoda se je Nj. Vel. kralj ustavil v selu Dobri, kjer je pregledal tamonjso narodno solo in starodavno pravoslavno cerkev, ki so jo demolarili leta 1914 ob izbruhu svetovne vojne. Nj. Vel. kralj je daroval 50.000 Din za popravilo cerkve.

IZGON DR. KEŽMANA IZ AMERIKE.

— Zagreb, 15. aprila. (Izv.) Današnja »Riječ« objavlja dopis iz Chicaga, po katerem je dobil radićevski poslanec dr. Kežman, ki tam ureja hrvatskorepublikanski list, od ameriških oblasti ukaz, da mora zapustiti mesto, ker bo v nasprotju s slučajno deportiran. Dr. Kežman je prispel v Ameriko 1. aprila 1922 leta z madžarskim potnim listom, ki mu ga je izdala Horthyjeva vlada. Bivanje v Ameriki mu je bilo dovoljeno samo za osem mesecev. Dr. Kežman je bil v Ameriki sedel dve leti. Ukaz ameriške vlade pravi, da mora dr. Kežman zapustiti ozemlje ameriške Unije v sedmih dneh.

ODNOSI MED JUGOSLAVIJO IN BOLGARIJO.

— Beograd, 15. aprila. (Izv.) V znanjem ministrstvu so bile večeraj daljše konference o bolgarsko-jugoslovenskih odnosih. Posvetovali so se zunanji minister dr. Ninčić naš posl. v Sofiji Milan Rakic in bolgarski poslanik Vakaravski. Poslanik Rakic je sredi odpuščaj nazaj na svoje službeno mesto v Sofiji. Tako bolgarski kakor tudi jugoslovenski merodajni krogi naglašajo, da se odnosi med obema sedmima državama konsolidirajo in so na poti prijateljskega zblizanja. Zunanje ministrstvo je prejelo obvestilo, da je poslaniška konferenca v Parizu dovolila Bolgarski vplek 4000 rekrutov z ozirom na boljševiško nevarnost na Balkanu. Dovolje-

nih je bilo tudi 3000 dobrovoljcev, ki bi se imeli že koncem meseca maja izpuščaj iz vojaške službe.

Borzna poročila.

Ljubljanska borza.

LESNI TRG:

Cerovi krli, od 2 m dolž, od 25 cm preu, naprej, fco nakladna post; 8 vav, denar 18, blago 18, zaključki 18; bordonar 18, blago 18, 10% m dolž, ali 11 m dolž, fco meja; denar 485; bukovno oglje, la, eksportno blago, fco meja; 1 vav, denar 118, blago 118, zaključki 118; bukovna drva 1 m dolž, suhe, fco meja, denar 25.

ZITNI TRG:

Pšenica Hard Winter 2, par Ljublj.: blago 490; pšenica Rosafé, par Ljublj.: blago 480; otrobi pšen., drobnj, juta vreče fco Ljublj.: blago 195; koruza promtna par Ljublj.: blago 225; krompir redkast fco štaj. post.; blago 140; krompir beli, fco štaj. post.; blago 125; krompir rumen fco štaj. post.; blago 110; fižol mandolon, fco Ljublj., denar 310; bučne pečke neresetane rinfusa fco hrvatska post.; blago 560.

EFEKTI

2 1/2% drž. renta za vojno škodo: blago 161; 7% inv. pos. iz l. 1921: denar 60, blago 63; Celjska posojilnica d. d.: denar 210, blago 212; Ljubljanska kreditna banka: denar 218; Merkantila banka: denar 110, blago 127; Prva hrvatska štedionica: denar 825, blago 830; Slavenska banka, Kreditni zavod: denar 185, blago 198; Nihag: denar 51; Stroške tovarne in livarne: blago 133; Trboveljska premožokopna družba: denar 395, blago 410; Združene papirnice: denar 101, blago 108; Stavbena: denar 265, blago 280.

Zagrebska borza.

One 15. aprila. Sprejeti ob 13. Devize. Curih 11.925—12.025, Praga 182.50—185.50, Pariz 317.10—322.10, Newyork 61.34—62.39, London 295.10—298.10, Trst 252.70—255.70, Berlin 14.855—14.855, Dunaj 0.0834—0.0884, Valute: dolar 60.60—61.60.

EFEKTI:

7% invest. posoj. 1921 62.50—63, 2 1/2% drž. renta za ratnu štetu 158.50—160; Ljubljanska kreditna 217, Centralna banka 15—16, Hrv. eskomptna banka 105—106, Kreditna banka, Zgb. 105—110, Hipotekarna banka 58.25—60, Jugobanka 98—100, Prastredionna 825—830, Slavenska banka 70, Eksploatacija 36—37, Drava d. d. Osijek 195, Sečera, Osijek 640—655; Isis d. d. 59—61; Nihag 27.50—50; Gutman 440—445; Slavski 140; Slavonija 54—55; Trboveljska 390; Union paromlin 390; Vevše 100.

Inozemske borze.

— Curih, 15. aprila. Predborza: Beograd 8.35—8.40, Pariz 26.475—26.525, Newyork 517.60—517.80, London 24.7625—24.77, Milan 21.17—21.225, Praga 15.325—15.375, — Trst, 15. aprila. Borza: Beograd 39.40—39.47, Newyork 24.40—24.44, London 116.85—116.95, Pariz 125.25—125.75, Curih 472—473, Praga 72—72.50

Reka.

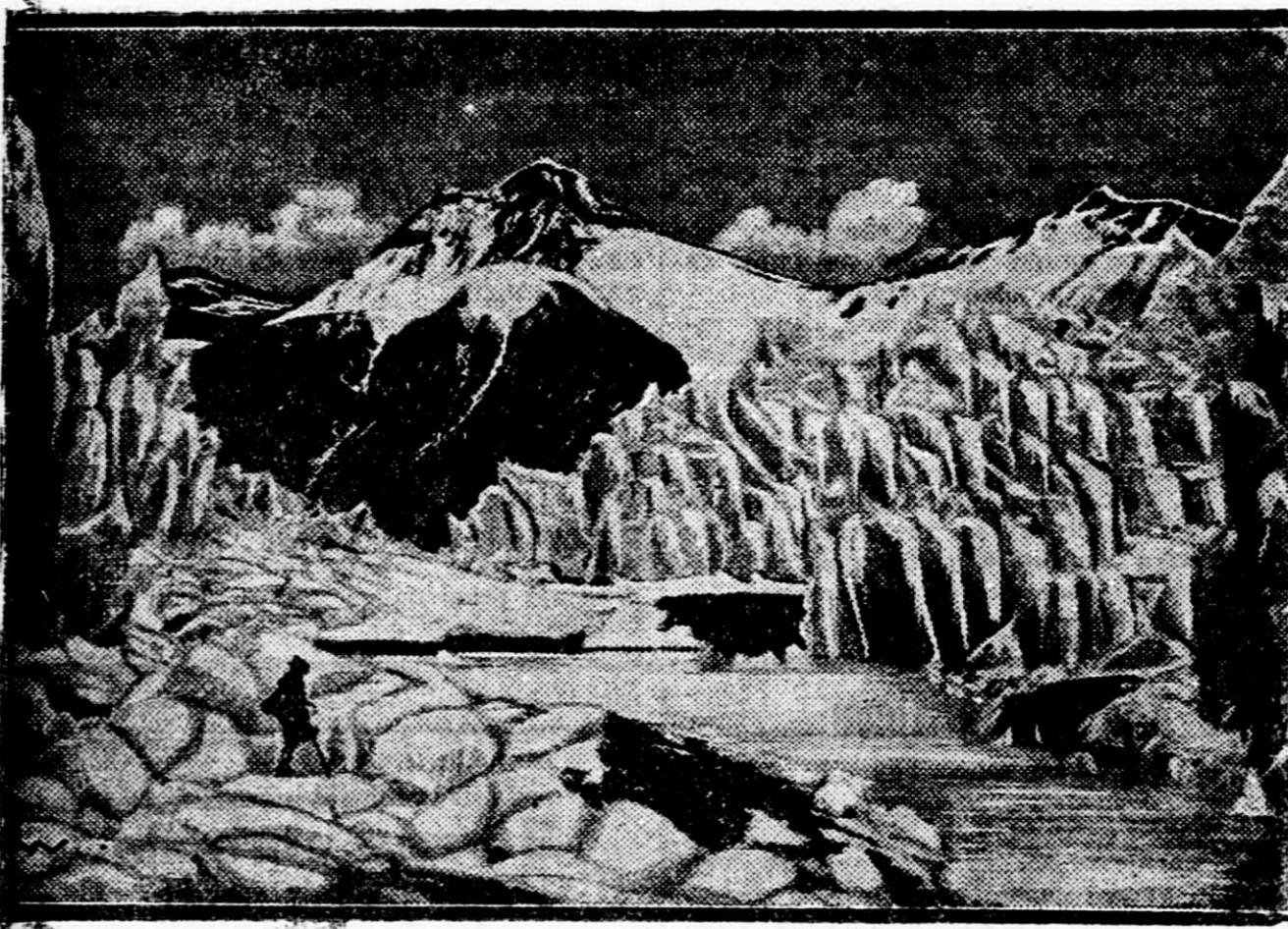
Profesor Edoardo Susmel (slovenskega rodu, kakor večina Rečanov) se trudi z vso svojo silo, da bi pripravil rimsko vlado do tega, da bi storila vse, kar treba za obnovo reškega pristanišča. Prof. Susmel ljubi Reko z gorečo dušo in iz njegovih spisov in govorov hipi trpka bolest radi sedanjega obupnega stanja v reškem gospodarskem življenju.

Prof. Susmel je sedaj v Milanu, kjer je pretekli teden v "Teatro Lirico" predaval o Reki. Poslušalcev je imel mnogo. Baval se je najprej z gospodarsko pomanjkljivostjo v italijanski jadranski politiki, ki ima obsegi z enako skrbjo trojno ime Benetke—Trst—Reka, da se postavi uspešno proti sovražnemu trojstvu Bremen—Hamburg—Lübeck. Samo Benetke in Trst vzdržujejo svojo polno jadransko funkcijo, dočim Reka vedno bolj propada, ker je zapuščen. Jadranski pristanišči, Reka, ne more povzpeti kvišku. Italija bo velika na bližnjih poljih svoje ekspanzije, ako bosta Trst in Reka velika in bosta razpolagala z močnim gospodarskim organizmom. Ako bo jadransko pristanišče premagano, ne bosta poražena Trst in Reka, ampak Italija bo premagana s strani Nemčije. Mi moramo hoteti, da si Reka zopet pripori položaj in važnost iz nekdanje dobe, zato pa se morajo rešiti vsi pretni gospodarski problemi, ki ovirajo funkcijo, za katero je Reka dolžna.

Po konferenci je bila poslana Mussoliniju brzojavka, s katero se vlada znova opozarja na škodo, ki zadeva narodno gospodarstvo vesled tega, ker se vedno ni rešen reški gospodarski problem kot najvažnejše sredstvo za italijansko ekspanzijo. Gosp.

Susmelu povemo to, da je bila Reka prevzeta v trojno jadransko ime radi tega, da ne bo motila benečansko-tržaškega razvoja, kar bi se godilo, ako bi bila Reka samostojna ali jugoslovenska. Istarska Rijeka je vzkliknila te dni: Naš dom gori. Ta klic doni po naši trani in tužni Istri, po izranem Trstu, po lepi Gorici. Ta vzdih se dviga iz petstotisoč jugoslovenskih narodnih duš. Vedno večji plamen liže naše sive, ogromne baklje se zadirajo v krov, ki se ruši na naš stari dom. Neodoljiva ognjena masa zajemlje že naše temelje. In tudi mi, bedna manjšina v Italiji, gorimo v tem strašnem ognjenem metežu. Vseled velikega ognjenega šuma in prasketanja se niti ne čuje naš bolni vzdih. V tem požaru, v tej veliki krivici, ki se nam godi vsak dan, ko se nam grablje naše svete narodne pravice, čutijo naša srca ogorčeno in trpe veliko, neizmerno bol. Jadrni trpimo, ali umreti se nam ne da, mi hočemo živeti!

Tako je! Sloven v Julijski Krajini ne čuti umreti, marveč hoče živeti, in sicer živeti življenje, kakršno pritiče človeku v dvajsetem stoletju. To je sila, ki živi sredi duše našega ljudstva, sila, ki ne umrje, sila, ki vzdržuje boj za pravico in ne odneha prej, dokler ne zmaga, dokler ne pride spomlad pravice z vso njeno blagodejnostjo. Nič ni treba obupavati nad našim ljudstvom v Julijski Krajini. Nastopilo je pravo pot v boju za svoje pravice. Le pomoči potrebuje in ta pomoč mora priti s poklicane strani, da se razvete in ukrepi slovenstvo v Julijski Krajini tako, kakor to zasluži po svoji notranji vrednosti in po krajni poziciji, na katero živi. Le naprej, po trpljenju se prisveti vstajenje!

NAIVISIA GORA NA SVETU. Slika nam kaže vrh Mont Everest, kjer so se izjalovile vse dosedanje ekspedicije.

Politične vesti.

— Potrebna ugotovitev. Nedavno tega je "Slovenec", sklicevaje se na članke Angležinje miss Durham, očital bivši kraljevini Srbiji, da je ona zakrivila svetovno vojno, ter z vso, samo njemu lastno nesramnostjo napadel srbske državnike, češ, da so oni povzročili sarajevski atentat in da so torej oni krivci silnega prelivanja krvi v svetovni vojni. "Slovenec" se je pri tem napadu pozival tudi na Setona Watsona, ki baje popolnoma soglasja z miss Durhamovo. Toda popolnoma po krivici! Setom Watson (Scotus Viator) je namreč 7. t. m. priobčil v londonski "Morningpost" članek, v katerem ugotavlja: "Miss Durham in pisatelj Morell sta jela v raznih listih napadati Srbijo, češ, da je ona zakrivila svetovno vojno. Da se spozna, kakšno vrednost imajo ti napadi, je treba poboti, da stojita miss Durham in pisatelj Morell v zvezi z nemškimi propagandisti in pošiljata prispevke v nemški

mesečnik "Vprašanje vojne krivde" (Kriegsschuldfrage), čegar glavna naloga je oprati Nemčijo in Avstrijo očitka, da sta oni povzročili svetovno vojno." — Stavimo, da bo "Slovenec" zmožal to ugotovitev, ker mu ne gre v račun, da bi naša javnost izvedela, da stoji klerikalci in ž njimi njihovo glasilo, kakor miss Durham v službi — nemških propagandistov!

— Iz konzularne službe. Kraljeva vlada v Beogradu je izdala eksekvatur belgiskemu honorarnemu konzulu v Dubrovniku g. Marku Medini in avstrijskemu honorarnemu konzulu v Sarajevu Antonu Trojanu.

— Iz diplomatske službe. Angleška vlada je izdala agremente našemu novemu poslaniku v Londonu dr. Gjorgiju Gjuričinu. Bivši narodni poslanec Dimitrijević se je vrnil v diplomatsko službo ter je imenovan za legacijskega svetnika pri poslaništvu v Bruslju.

— Mussolini — vojni minister. Mussolini je italijanski ministrski predsednik, vudi zunanjo politiko, aeronavtika je v njegovih rokah, narodna milica je del njegove fašistovske organizacije, sedaj se je postavil še na čelo armade. Ko je prevzel "začasno" vojno ministrstvo, je izdal na armado poslanico, v kateri naglašuje svojo težko nalogo. Mussolini hoče vso svojo moč posvetiti armadi, da jo napravi za vedno odločujoč instrument italijanske moči. V to svrhu zahteva, da se armada absolutno vzdrži vsakega javnega ali prikrita političnega delovanja, da visoko pojmuje svojo dolžnost in železno disciplino, da ima srčne odnose do drugih armadnih enot v državi (narodna milica) in pred vsem, da je absolutno udana kralju in domovini. Tako bo armada v bodočnosti bolj kot danes sigurna čuječa obramba naroda. Iz poslanice sledi, da Mussolinijevo vojno ministrstvo najbrže ne bo ravno tako začasno, marveč utegne trajati precej časa. Gospodje generali niso navajeni parirati tako lepo po fašistovski in Mussoliniji se zdijo stari gospodje najbrže preveč starokopitni, zato hoče dati armadi fašistovskega člana.

"Cudodelni pes"
"RIN - TIN - TIN"
Od sobote naprej v "KINO IDEAL"

Pravda o filmskih koncih in filmski komiki.

Zadnjič je slovenski dnevnik načel vprašanje filmskih koncev. Prav nič ne more razumeti filmske dramatike, ki je vsekoli optimistična in ki običajno zaključuje s srečnimi konci. Rad bi, da se tudi kino polasti tiste težke tragike, ki jo preživljamo v običajnih dramah in kjer vidimo na koncu cele kipe ponesrečenih življenjskih ekzistenc, ubojev in sličnih tragičnih polomov. Ne vemo, zakaj naj se vse pravzaprav uniformizira, zakaj naj v vsi filmu ponavlja isti način življenja in "tragičnega končavanja", kakor v navadni drami. Saj je velika prednost filma ravno tista napeta igra, ki jo gledamo pred očmi in pa tisti odhiti, ki ga doživljamo na koncu filmske drame s srečnim izidom! Ta vesela, optimistična napetost filmske igre je pri filmu baš najlepša! Čemu tragike, saj je dovolj doživljamo! Občinstvo si že odhiti, smeha, veselja. Rado zre življenje, ki končuje z uspehom. Sito je tragike in smešnih končnih pobojev, ki se jih je že nagledalo v drami. Gledališče propada po celem svetu! V prvi vrsti radi teh tragičnih repertoarjev!

Film je že dober, da je tak, kakoršen je: optimističen, vesel, radosten, zabaven! Manj razglabljanja, več gledanja in radosti, to bodi deviza modernega filma!

Odtod tudi tista velika moč, ki izhaja iz komičnega filma. Komika je sploh znak zdravja, medtem ko je drama v pretežni meri znak propadanja, pokvarjenosti, gotranje bolehnosti. Radi tega se v Ameriki tako močno uveljavljata Chaplin in Harold Lloyd, ki sta kot komika nenadkriljiva. Seve ta nenadkriljivost ni splošna, je samo za Amerikanca nenadkriljiva, ker Evropejec ljubi drugo komiko, tisto, ki jo tako uspešno predstavljajo trije najboljši evropski komiki: Biscot in nerazdružljiva brata Pat in Patachon. Za te tri komike se tržejo vse evropske filmske tvrdke. Ponujajo jim naravnost baješlovne honorarje. Biscota vabijo v Ameriko, Pat in Patachon pa sta že na potu. Govori se, da bosta sprelata v Ameriki s triumfalni častmi. Za izprembo bosta Pat in Patachon sigurno Amerikanca odkrile novega sveta, novega smeha, nove komike. Harold Lloyd se igra in zna zabavati, toda v njegovi komiki je vedno neka črta naivnosti, dočim ljubita Pat in Patachon čisto, nedolžno komiko, brez zahrbitve namere smešnega človeških slabosti. Tu je komika na vrhuncu popolnosti.

O Ljubljani pravijo, da se je glede filmskih programov zelo razvabila. Naša publika zahteva najnovejšo filma, najboljšo izmed najboljših. Taki filmi, ki vzbujajo po celi Evropi največje senzacije, so poslednji filmi, ki sta jih izdelala Pat in Patachon. V teh filmih daleč nadkriljujejo svojo doseženo komiko. Zato moramo biti hvaležni ljubljanskim podjetjem, da nam omogočajo slične filmske umetnine. Zado-

šča omeniti, da so te dni izvajali v nekem berlinskem gledališču Pat in Patachonov film v IX. nebesih in da je bilo toliko smeha, da so morali vsled krčev odnesti tri dame v bolnico...

VIMEČETE VAS DENAR SKOZ OKNO!

če kupite nogavice brez žigov "ključ", ker eden par nogavic z žigom in znakom (rdečo, modro, zeleno ali zlato) „ključ“ traja tako dolgo kakor štirje pari drugih. Kupite eden par in preverite če sel

Prosveta.

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani.

Drama.

Začetek ob 20. zvečer.

Sreda 15. aprila: Lizistrata. Red B.

Četrtek 16. aprila: Vdova Rošinka. Red C.

Opera.

Začetek ob pol 20. zvečer.

Sreda 15. aprila: Carmen. Red D.

Četrtek 16. aprila: Don Juan. Red E.

— Spored koncerta bratov Milana Jovanovič (gostil) in Dušana Jovanovič (klavir) obsega sledeče točke: Glazunov: Koncert v a - molu (gostil). Brahms: Rapsodija. Cervantes: Gran Senora, Pick Manglagalli: La danse d'Olaf (klavir). Palmgren: Romanca. Elgar: La capricciose. Suk: Chant d'amour (gostil s spremljevanjem klavirja). Lorelli: La folia (gostil s spremljevanjem klavirja). Scott: Lotusland. Debussy: Golli wogs cake wa'k, Bridge: Fireflies (klavir). Beethoven: Romanca v g - duru. Suk: Appassionato Saint - Saens: Rondo capriccioso (gostil s spremljevanjem klavirja). Koncert se vrši v petek 17. ob 8 v Unioni in so vstopnice v predprodaji v Matični knjižarni. 706n

— Priznan "Slovenski kvartet" (gg. Banovec, Pečenko, Završan in Zupan) sodeluje v petek 17. t. m. pri akademiji v proslavo 75letnice prezidenta dr. Masaryka v celjskem Mestnem gledališču. Vrhline tega kvarteta, ki slovi po svojem preciznem prednašanju in umetniški interpretaciji, je priznala nad vse laskavo tudi tuja kritika povodom njegove zadnje turnee po Julijski Krajini. Uverjeni smo, da bo nudil tudi celjski koncertni publiki, pred katero sedaj prvič nastopi, prvovrsten umetniški užitek.

Le pridi,

le pridi, sem sama doma, mi, MIRIM prinesi, bova jedla oba.

— "Radnička zaščita". Izšla so 3. i. 4. broj naše jedine socialne revije "Radnička Zaščita" sa slijedećim sadržajem: Milan Glaser: Socialno osiguranje. Dr. I. Politeo: Radnička zaštita u praksi naših sudova. Dr. V. Helebrant: Provedba osiguranja za slučaj iznemoglosti, starosti i smrti u našoj državi. B. Haberle: Socialno osiguranje u Bugarskoj (Cijr.). Dr. Adžija: Naše osiguranje za slučaj nesreće i strani radnici. D. Grčević: Obaveza osiguranja udruženih radnika. Dr. Adžija: Socialni Institut u Čehoslovačkoj. V. Jakovčević: Uredba o apotekarskoj Komori. U bilješcima je bogat pregled o soc. zakonodavstvu i o soc. prilika u stranim državama. U Pregledu knjiga prikazane su mnoge strane i domaće stručne knjige i časopisi. Osim toga revija donasa službena rješenja i saopćenja Središnjeg ureda za osiguranje radnika, koja služe kao potrebna informacija svim ovima, koji imaju bilo kakovu vezu sa radničkim osiguranjem. "Radnička Zaščita" izdaje Središnji ured za osiguranje radnika, a uređuje ju dr. B. Adžija. Izlazi mjesečno jedamput: godišnja pretplata 60 Din. — Uredništvo: Zagreb, Preradovičeva ul. 44.

OBLEKE OBROKE OB MESTNI TRG 5 OBERNATOVIC

KINO IDEAL

Sreda, četrtek, petek

VENERA

z Magdo Sonja

1181

Gospodarstvo.

Stanje Narodne banke dne 8. aprila 1925.

Razlika v primeri s stanjem 31. marca.

Aktiva:	
Kovinska podlaga	427,8 — 2,0
posojila na menice	1.111,4
posojila na vrednostne papirje	198,6 + 17,6
račun za odkup kronskih novčanic	1.186,3
račun začasne zamenjave	367,9
državni dolgovi	2.966,3
vrednost državnih domen, zastavljenih za izdajanje novčanic	2.138,3
saldo raznih računov	390,4 + 30,2
Skupaj	8.787,5
Pasiva:	
Od glavnice v kovanem zlatu izplačano	26,2 + 0,1
rezervni fond	5,8
novčnice v obtoku	5.634,6 + 40,4
državni račun začasne razmenjave	367,9
razne obveznosti	347,6 + 4,6
državne terjatve za zastavo, liene domene	2.138,3
ali za kupovanje zlata za glavnice in fondne	66,7 + 0,1
Skupaj	8.787,5

Obrestna mera po eskontu menic za vse bančne dolžnike brez razlike 6 % letno. — Obrestna mera od posojil na zaloge 8 % letno.

— Monopolni dohodki v januarju 1925 so znašali 192,9 milijonov in sicer od tobaka 125, od soli 21, od petroleja 22, od vžigalnic 13 in od cigaretnega papirja 10½ milijonov. — Lani v januarju so znašali monopolni dohodki 225 milijonov.

— Sladkor se je pocenil. Pod vplivom mednarodne situacije se je pojavila labilna tendenca na inozemskih tržiščih. Da se prepreči uvoz sladkorja, so naše sladkorne tovarne popustile v cenah za 15 para pri kilogramu.

— Koliko vina popilemo v Sloveniji. Lani smo popili v Sloveniji 382.000 hl vina. Na Ljubljano odpade 60.000 hl, na ljubljansko oblast 218.000, na mariborsko pa 164.000 hl.

— Volna se poceni. Na svetovnih tržiščih volne so kupci zadnje čase rezervirani, kar je povzročilo zastoj v prometu. Cene volne se bržkone kmalu znizajo. Sedanja produkcija volne znaša 80 % predvolne.

— Dohodki carinarnic v Sloveniji. Po objavljeni statistiki glavne carinske direkcije so za zadnji decemij meseca marca znašali dohodki carinarnice v Sloveniji: ljubljanske 3.711.401 Din, rakovske 487.900 Din, mariborske 3.174.910 Din, jeseniške 477.133 dinarjev in radgonske 114.283 Din.

— Za industrijsko in trgovsko razstavo na Reki se vrši velika propaganda po Italiji. Obišče jo tudi italijanski prestolonaslednik in na čelu avtomobilske karavane se pripelje ministrski predsednik Mussolini, ki bo sam vodil svoj avto. Ministrstvo za kolonije pripelje na Reko svojo izložbo, katero pokaže obstojnost v dnih v Lousani. Kakor smo že omenili, si prizadevajo Italijani, da opozore na razstavo na Reki posebno Jugoslavijo.

Kakao Van Kaster!

Vsem, ki hočejo dobro kavo piti, pripo ročamo izvrstno našo pravo domačo

Kolinsko ciko-rijo.

OSKAR H.

Razpad carstva

Roman zadnjega avstrijskega cesarja.

Nadvojvoda je poslušal besedni spopad sicer brez razumevanja, vendar pa z naraščajočo nevoljo. Toliko mu je bilo jasno, da grdi doktor ni baš ljubeznivo ravnal z njegovo oboževanko. To ga je jezilo. Rad bi ji bil priskočil na pomoč, toda ni prav vedel, kako bi naj to storil. Opazka o nedovoljenem posetu gledališča se mu je zdela v to najbolj pripravana.

Z malomarnim naglasom je pripomnil: »Motite se, gospod doktor, v gledališče so me jemali že s šestimi leti!«

»Izborno!« je zaklical satirik. »Cesarska visokost, ste gotovo že takrat občudovali našo velenjeno gostiteljico in lahko zategadelj izrečete svojo razsodbo, za katero sem Vas prosil.«

V zadregi je nadvojvoda molčal. Grof Wallis je smatral za potrebno, da mu prihihi na pomoč. Staremu aristokratu ta družba ni ugajala. Kaj je prišlo umetnici na misel, da je povabila tako dvomljivo družbo za pričo prvega sestanka. Pravilno bi bilo, da bi sprejela nadvojvodo samega s svo-

25

jim vzgojiteljem. Ti umetniki pa niso imeli nobene takega vključit njihovi odlični družabni poziciji. In potem je klub strašni doktor, ki je bil podoben oblečeni opici. Ako je res, da je bil nekoč pevkini ljubimec, je s tem pokazala svoj slabi okus. Z izrazito vlnudnostjo je navezala na pisateljevo opazko: »Cesarska visokost je res posečal že v najnežnejši mladosti gledališče. V ozračju prestolov hitreje dozoreva mož, in bodoči vladar se ni nikdar dovolj zgodaj naučil spoznavati življenje v vseh različnih njegovih oblikah. Tudi umetnost je življenjska oblika, in pevec naj stopa vstric kralju, kakor zahteva to neki nemški pesnik.«

Doktor se je nalahno priklonil. »Schiller je bil idealist, gospod grof. Kralji pa ponajveč občujejo s pevkami.«

Udarec je zadel. Grof ni smatral za združljivo s svojim dostojanstvom, da bi nadaljeval započeti razgovor.

Njegov očitač pogled je zadel gostiteljico. V tem pogledu je bilo točno in jasno izraženo vprašanje: »V kakšno družbo si naju spravila?«

Umetnica si je znala pomagati. Satiriku je morala zamašiti usta. Obrnila se je na tenorista z obsežnim glasom, ki je bil poln samoljublja in ki se je rad postavljaval v vsaki družbi. Prosila ga je, da bi zapel neko pesem in je posadila h klavirju nekega dobenika. V tem trenutku so zadoneli polni akordi mogočne pesmi skozi sobo. Nad njimi je plaval ka-

kor galeb s srebrnimi krili pevec glas. Mici Lorenz se je vsedla v naslonjač poleg nadvojvode. Ko je pevec opeval dvorec, zvan Montsalvoje, v katerem se nahaja v daljni tuji zemlji daleč od ostalega sveta čudovito svetišče, se je pevka nagnila k svojemu plašnemu občudovalcu.

»Cesarska visokost pač nimate radi Wagnerja, ne morem se namreč spominjati, da bi bila čitala, da ste kdaj posetili opero.«

»Oprostite, milostljiva! Jaz ljubim vsako godbo. Wagner mi je nekoliko pretežak. V glasbi iščem bolj razvedrila in zabave, kakor pa pouka in poglabljanja. Zato dajem prednost veseli operi pred njeno resno sestro, opero.«

»To je prav lepo povedano, cesarska visokost, in me svedenice lahko krile muze bi morale biti posebno hvaležne za tako odlikovanje.«

Pevka se je vtopila s tako veseljem in tako presrečnim pogledom v prinčev bleščeče oči, da mu je zastala sapa in da mu je šinila vroča kri v glavo. Njegov glas je zvenel hripavo, ko je pripomnil: »Hvaležen bi moral biti, da me je smatrala velika duhovnica umetnosti za vrednega, da se ji klaniam.«

Svoje vroče, še deške ustnice je krepko pritisnil na njeno roko, ki se je oprijemala naslanjačevega roba. Spreletelo jo je, palčica strast tega poljuba je razburkala njeno lahko sprejemljivo srce. Polna

njena postava se je nalahko stresla, in ko je pevec zagotavljal, da nosi njegov oče Parzival krono, je šepnila nadvojvodi v uho:

»Ako hočete na samem z menoj govoriti, cesarska visokost, ostane tu, ko se drugi poslovijo.«

Ploskanje, ki je bilo plačilo za pevca, je preglašilo jeclajoče nadvojvode besede: »Ako smem! Kako srečnega se čutim!«

Kakor po naključju, je zdrknila njena roka naslanjača in se dotaknila nadvojvode. Trepet jo v blaženi ljubezenski razburjenosti, je občutil kako mu je ljubeče-nežno stisnila roko.

Mici Lorenz je vzbujala plahega mladeniča. V svoji impulzivni naravi ni niti mislila na to, da bi skrivala to nenadno nagnjenje. Njeni ljubezenski doživljaji so že čisto vznemirjali javnost, zato ni bilo prav nič ležerice na tem, da bi skrivala to svojo najnovejšo strast. Kdor jo je poznal, je itak vedel, da njenega srca ni premagal sijaj krone, ki je lebdela nad plavo mladeničevo glavo. Ona ni prodajala svoje ljubezni, ona jo je oddajala v dar.

Njen migljaj je nadvojvoda seveda upošteval. Ko so se posetniki kasneje poslovili, je nadvojvoda mirno obsedel in odgovarjal na poslovilne poklone gostov z milostnim kimanjem glave. Tudi grofa Wallisa je minilo potrpljenje.

»Cesarska visokost, mnenja sem, da tudi midva ne smeva dlje zadrževati gospe gostiteljice.«

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 15. aprila 1925.

— Naši srednješkolski in osnovnoškolski učitelji v Srbiji. Moramo se sprijazniti z mislijo, da je za nas, ki produciramo preveč šolsko - naobraženega razumnštva, edina odprta pot proti — vzvodu. Vse hoče dovršiti srednje ali visoke šole. Kam s tem naraščanjem? Učimo se srbsčine, vsa država je naša, znebiti se moramo misli, da mora naš uradnik službovati edino v Sloveniji. — Dopisi naših srednje- in osnovnoškolskih učiteljev, ki sedaj službujejo v Aleksincu, Zaječaru, Nišu itd., so polno zadovoljstva. Klerikalni »Slovenec«, ki se ne more in noče odreči separatističnih protidržavnih namenov, imenjuje vsako premestitev na vzhod za mučenje. Naj nam »Slovenec« pove, kam naj gremo z ženskim učiteljskim naraščanjem, ko ga imamo polovico preveč?

— Finančni minister dr. Stojadinović na lovu v Sloveniji. V soboto sta se pripeljala v Ljubljano češkoslovaški poslanik na našem dvoru g. Jan Šeba in fin. minister g. dr. Milan Stojadinović. Ošla sta na lov na divje peteline na Visoko v dr. Tavčarjevo lovišče. V nedeljo jutraj je finančni minister dr. Stojadinović na žirovskem vrhu ustrelil starega divjega petelina. Poslaniku Šebi lovska sreča ni bila mila.

— Katera službena doba se upošteva pri odmeri letnega dopusta. Centralna komisija za izvrševanje zakona o civilnih uradnikih in ostalih državnih uslužbenih je izrekla pod št. 7696 z dne 28. februarja t. l. svoje mnenje, da se za službeno dobo po členu 109. omenjenega zakona, po kateri se določa tudi dolžnost letnega dopusta, upošteva samo tista dejanska službena doba, ki služi za podlago pri določevanju stopenj osnovne plače. Zaradi tega se za odmero dopustov ne smejo šteti tista službena leta, ki jih uslužbenec dejansko ni služil, ki se mu pa štejejo pri odmeri pokojnine. Primer: Uslužbenec je bil dve leti v vojni. Te dve leti se štejejo v dejansko službeno dobo samo za dve leti, pri odmeri pokojnine pa za štiri leti.

— Nov način dostave poštnih pošilk na Dunaju. Na Dunaju nameravajo uvesti sistem hišnih poštnih predalov, ki se je na Francoskem in v drugih državah imenoval obmesel. V vsaki hiši se bo napravila v veži omara, v kateri bodo poštni predali za vsakega hišnega stanovanca. Pismonoša ne bo poslej več dostavljal po stanovanjih, ampak razmetal pisma in drugo v predale. Na ta način se bo doseglo, da bo vsa pošta že pred osmo uro jutraj razčlenjena, kar bo za trgovino in obrt vsakega velikega posrednika ter bo ta naprava sploh dobro služila občinstvu. Izvršitev tega načrta se ima izročiti zasebnemu konzorciju.

— Stanovanjski zakon stopi 1. maja v veljavo. Na včerajšnji seji je ministrski svet razpravljal o novem stanovanjskem zakonu. Kakor znano, sprejme plenum zakonodajnega odbora načrt tega zakona takoj po končanih velikonočnih praznikih. Zakonodajni odbor nato sestavi poročilo na skupščinsko zbornico, ki ima po sklepu vlade ta zakon obravnavati po skrajšanem postopku tako, da stopi novi stanovanjski zakon že 1. maja t. l. v veljavo in ne bo potrebno nikakoli podaljšanje starega zakona, kakor so nekateri listi prej javljali.

— Zakon o avtorskem pravu. V prosvetnem ministristvu je imenovana posebna komisija, ki ima nalogo sestaviti načrt zakona o zaščiti avtorskega prava.

— Invalidski zakon. Minister za socialno politiko je razdelil med člane vlade vladni osnutek invalidskega zakona. Ministrski svet je včeraj izvolil posebni ministrski odbor, ki ima ta zakon v vseh podrobnostih končno proučiti. Ministrski svet po odobrenju predloži zakon skupščini tako, da pride na dnevni red skupščinske razprave sredi druge polovice meseca maja. Zastopniki invalidskega združenja so včeraj intervenirali pri ministru za socialno politiko, da pospeši sprejem invalidskega zakona v skupščini in da obenem poskrbi za spremembo nekaterih določil zakona, ki po mnenju združenja ne odovarjajo tendencam invalidskih organizacij.

— Premestitev učiteljev na pedagoški šoli v Zagrebu. Prosvetno ministristvo je z odlokom z dne 13. marca t. l. dovolilo obiskovalcem pedagoške šole v Zagrebu, da so za dobo njih študije premeščeni v Zagreb, in sicer: Venčeslav Čopić, Pišec, Terezija Dokler, Trbovlje, Vode, Miroslav Iskra, Boh. Bistrica, Milko Jeglič, Vič, Fran Klavžar, Radovljica, Rada Lukšan, Dole pri Litiji, Katinka Rihar, Zabukovje pri Sevnici, Vladimir Rojce, šentjanž na Dolenjskem, Krista Šuler, Dole pri Litiji, Jožica Tomšič, Podstenica pri Novem mestu, Ferdo Wiegeler, Metlika.

— Omejitve srednješkolskega študija. Z ozirom na sestavo novega srednješkolskega zakona prosvetno ministristvo intenzivno proučava metode, kako naj bi se omejili srednješkolski študij v gotovih strokan, ki izkazujejo že sedaj velikansko nadproduljelo. Za gotove srednješole bodo morali učenci polagati izpite pred strokovno komisijo. Zenske privatne preparandije se na ta način omeje, da se gojenke po odredbi prosvetnega ministristva več ne sprejemajo v prvi letnik. Na državnih ženskih učiteljskih se uvede numerus clausus.

— Suspendiran od poučevanja veronauka je iz šolsko - vzgojnih ozirnov dekan v Žužemberku Gnidovec, ki ga naša javnost dobro pozna iz njegovega nesrečnega političnega delovanja in številnih pravnih sodišč.

— Mednarodni knjižni sejem v Firenci bo otvorjen ob navzočnosti italijanskega kralja in več ministrov 3. maja. Tega se udeležijo tudi naša država, naše tiskarne in knjižarne so bile pozvane, da se razstave udeležijo. Izložijo se knjige izišle po 1830, poleg tega pa razni tiskarski izdelki, osobito predmeti iz narodne dekorativne umetnosti. — Danes in jutri oddajajo izložniki iz Slovenije svoje predmete pro-

svetnemu oddelku v Ljubljani, da se pregledajo in 18. t. m. oddajo. Društva, ki razpolagajo z lepimi slikami iz naših letovišč in iz naših planinskih krajev, se naprošajo, da slike posodijo za razstavo.

— Ustanovitev »Poljskega kluba« v Beogradu. Preteklo nedeljo je bil v Beogradu ustanovljen »Poljski klub«. Zborovanje je otvoril bivši predsednik narodne skupščine Ljuba Jovanović, ki je imel lep govor o slovaški vzajemnosti. Za Jovanovičem je govoril poljski poslanik Okenški, ki je v svojem govoru naglašal velik pomen bratskega zblivanja med poljskim in našim narodom. Posebno pozornost je vzbudil govor profesorja varšavskega vseučilišča dr. Zelinskega, ki je med drugim naglašal: »Mi Poljaki imamo težke izkušnje v prošlosti, zato hočemo živeti v najintimnejšem prijateljstvu in bratstvu z vsemi Slovani, da se skupno branimo pred skupnim sovražnikom.« Zborovanju je prisostvoval tudi pomočnik ministra prosvete in pevsko društvo »Obilica«, ki se je nedavno tega vrnilo s svojega turnea po Poljski.

— Nova pivovarna v naši državi. Ministrstvo trgovine in industrije je izdalo dovoljenje za gradbo pivovarne v Valjevu. Imenovala se bo Parna pivovarna v Valjevu.

— Uvedba selske dostave pri pošli v Gomilskem. Dne 16. t. m. se je uvedla selska dostava v kraje: Zahelj, Trnovo, St. Rupert in Grajska vas. Dostavlja se vsak dan razen ob nedeljah.

— Za varstvo planinskih cvetic. Pišejo nam: Nečevno je, s kakšno brezobzirnostjo našo prekrasno planinsko floro. Vse premalo je pouka, premalo pa tudi javnega zigosanja te vrste vandalizem, ki se mu v dnu staro in mlado. Baš ob praznikih smo imeli priliko na lastne oči opaziti in se zgražati nad početjem takih-le »izletnikov«, ki hočejo oropati naravo vse njene kraste. Posebno izletnike k Sv. Katarini imamo v mislih. Znano je, da raste ondi med drugimi ena izmed najznamenitejših in svetovnoznanih cvetic: Blagajev volčin (Daphne Blagayana - Freyer), ki jo bodo naši »izletniki« — če pojde tako daleč kot doslej — v par letih popolnoma uničili; enako tudi dišeči volčin (Daphne Cneorum). Izletnikom pridno pomagajo uničevati ta prekrasni cvet tudi domačini s tem, da ne le porežejo, temveč celo s koreninami poružejo cele koše teh rastlin ter jih potem prodajajo izletnikom. Dostojnost vaše pametne javnosti je, da prepreči to barbarstvo. Opozorjamo, da sta obe imenovani cvetki pod varstvom zakona o gozdu (19. skupaj 21) vrst planinske flore. Začasno pa ureja varstvo planinske flore naredba deželne vlade za Slovenijo z dne 19. februarja 1921, št. 64 (glej Uradni list št. 25 iz leta 1921). Po § 3. te naredbe je trgovsko izkoriščanje alpske flore sploh prepovedano in po § 8. tudi kaznovano z zaplato od 14 dni ali z globo do 1000 Din. Naj naši inteligentni krogi — zlasti šole pri deji — delujejo na to, da se to ropanje narave končno vendar zaustavi!

— Sprejem slepih otrok v dom slepih v Zemunu. Uprava doma slepih v Zemunu sprejme takoj 30 slepih dečkov v starosti od 12 do 16 let, 10 slepih dečkov in deklic v starosti od 7 do 12 let, 10 malih slepih otrok od 4 do 7 let. Prošnje je vložiti na ministristvo za socialno politiko — odesek za zaščito dece in mladoži v Beogradu. Prošnje je priložiti rojstni list, zdravniško spričevalo, da je otrok sicer zdrav in sposoben za poduk v obrti, potrdilo občine o premoženjskih razmerah staršev in sorodnikov in potrdilo o plačanem davku.

— Velika dobrotnica »Jadranske straže«. Ga. Milica Pavlovičeva, vdova rodoljubnega trgovca Milana Pavloviča, je te dni poslala v roke predsednika »Jadranske straže« Jurija Bianchinija v Splitu znesek 10.000 Din z željo, naj jo društvo vpiše za člana-dobrotnika. V pismu na predsednika obljublja, da se bo še česče z denarnimi darili sponjinala »Jadranske straže«.

— Popravek. V notici »imenovanja pri ljubljanski poštni upravi«, ki smo jo priložili dne 7. aprila, je navedeno napačno ime. Za šefa telegrafsko - telefonskega oddelka je imenovan Matej Kolarič, ne pa Kolotira.

— Smrtna kosa. V Rajhenburgu je umrl 13. t. m. rudniški poduradnik Trboveljske premogokopne družbe g. Rudolf Govejšek. Bil je vester v službi in prijeten družabnik, ki ga ohranjajo vsi znanci v najbolj spoštni spominu. Pogreb je bil v sredo 15. t. m. Blag mu spomin! Žalujemo naše iskreno sožalje!

— Tragična smrt Slovencev v Zagrebu. V ponedeljek je umrl v Zagrebu strašne smrti ključavničar Josip Toman, star 71 let. Starčku, ki je pri odpiranju vrat svetil s svečo, se je vnela obleka in je začel goreti. Kakor goreča baklja je letel na ulico, a je bilo že prepozno. Vseled zadobljenih opeklin je umrl v bolnici. Pokojni je bil rodom iz Žužemberka.

— Iz Amerike. Dne 6. marca je umrl v Clevelandu Karel Bradač. Omračil se mu je um. Pokojni je bil doma iz Žužemberka. V Clevelandu je umrla 32letna Marija Turk. Doma je bila iz Vel. Lipnja pri Žužemberku. — Dne 12. marca je v Clevelandu preminula Helena Petrič, doma iz Sodražice na Dolenjskem. — Dne 17. marca je umrl Fran Marolt. Pokojni, ki je bil star 48 let, je bil doma iz Bloške Polce. V Ameriki je bival 16 let. — Istega dne je umrla Franciška Furlan, stara 51 let. Doma je bil z Vrhnike. — V clevelandski bolnici je preminul Josip Krebel v starosti 34 let. Doma je bil iz Trnovca na Notranjskem. — V Beelfordu je umrla gospa Agneza Vrčec.

— Smrt 100letnega Bosanca. Na Visokem v Bosni je te dni umrl 100letni Hamid Rizman. Starček je umrl vsled žalosti, ker mu je pobegnila žena. Ko je bil star 80 let, se je poročil petič. Njegova žena Fata je bila takrat stara — 27 let. Skoraj

20 let sta oba živela složno in zadovoljno. No, končno so pričele staremu Hamidu pešati moči in ko mu je bilo 100 let, je njegova ljubljena Fata, stara tedaj 47 let, pogegnala od njega. Živela je odslej s 27letnim Ethem Bogičem, ki ji je naravno nudil več ljubavi. Hamid je nekaj časa molčal, nato pa je ženo ovadil orožnikom. Tri dni za tem je umrl. Pravijo, da iz obupa in ljubosumnosti...

— Strašna smrt deteta. V Krasnom dolu pri Mostarju v Bosni je zgorelo triletno dete seljaka Miloša Lazića. Dete se je igralo poleg peči in je nanj odletela iskra, ki mu je zapalila oblečko. Otroci je v groznih bolečinah umrl.

— Dan nesreč in samomorov na Sušaku. Ponedeljek je bil dan nesreč in samomorov na Sušaku in Reki. Na Reki je skočil s treflega nadstropja krojač Henrik Ljvry in je obležal razbit na ulici. — Na Kozali se je dvakrat ustrelil v srce mehanik Benvenuto Grohovac. Umrl je v bolnici. — Na sušaki postaja je nosač Nikola Cvijanović zabodel v trebuh slugo Luko Modriča. Ta je vsled izkrvavljenja umrl. — Včeraj so našli mrtvega graveurja Dušana Lazića. Počilo mu je od žalosti srce. Krivja je temu njegova žena, ki je hujšala otroke proti očetu.

— Orjuna v Kranju razvije dne 19. t. m. svoj prapor. Razviti bo združeno z veliko ljudsko veselico. Zveza z vlaki nadvse ugodna, na kar opozarjamo.

— Slovenski penzion »Triglava« v Crkvenici bo letos omogočil mnogim, da gihite na plavi Jadran. Dobra hrana in suha dnevno Din 65. Lep položaj, odprto celo leto.

— Z »Neosana« kremo dosežete tralen blesk obutve, ki se tudi v mokroti ne spremeni.

— Proti odelobitju deluje s kolosalnim uspehom samo »VILFANOV ČAJ«. Dobiva se v vseh lekarnah in drogerijah. Proizvajal: Laboratorij Mr. D. Vilfan, Zagreb, Prilaz 71.

Sraice za gospode

krasen izdelek, trpežno blago, dalje vse perlovratnike, manšete, kravate, samovzmetice in ose modne potrebščine boče vedno najbolje kuniš!

DRAGO SCHWAB, Ljubljana.

Iz Ljubljane.

— Za popravila na poštne postopje v Ljubljani je ministristvo pošte dovolilo kredit v znesku 128.911 Din. S popravili poslopa se ima pričeti že te dni.

— Poset romunskih glavnih v Ljubljani. 30 gojencev višje trgovske šole v Ploestii v Romuniji, ki jih vodijo 4 profesorji, dospe te dni v Beograd, iz Beograda se napotijo v Zagreb in od tu v Ljubljano, da si ogledajo znamenitosti teh mest. Iz Ljubljane odpotujejo v Italijo.

— Zgoraj hej — spodaj hej! Prejeli smo: Za potresni jubilej bi se usodili nasloviti na mestno cestno poglavarstvo čisto skromno prošnjo: 30 let je minilo, a hodnik ob bivšem Knežjem dvorcu še ni obhvalil krampa in rovnice. Iz hodnika štrle skale, in veče moraš biti jačnega plesa, da se presvedeš skozi tisto kamenje. Ker Gospodica nileca ne leži predaleč izven srede mesta ter prihajajo tja tudi tuji, bi bilo končno le že umestno, da pošlje tja naše mestno cestno nadzorstvo vsaj enega cestarja poruvat tiste kakor stare škrlbene štrleče in grozote skaline ter napraviti peskan hodnik. Da bo mogoče hoditi! — Krasna je zdaj Aleksandrova cesta s širokimi asfaltnimi hodniki. Toda tudi po ostalem mestu mora biti po hodnikih vsaj toliko reda, da se človek ne prevrne. Sicer bo Ljubljana čim dalje bolj podobna škalski, o kateri pravijo: »Zgoraj hej! — spodaj hej!« Lepota je v harmoniji. Zato prosimo za uradovanje tudi po predmetstjih. — Meščani.

— 100 let stara Ljubljancanka umrla. Preteklo soboto popoldne je po dolgem bolenjanju umrla Ga. Marija Paulina roj. Blažič, mati g. prof. Alfonza Paulina, ravnatelja botaničnega vrta na univerzi Pokojnica je bila pač najstarejša Ljubljancanka. Rojena je bila namreč leta 1825, torej je bila stara 100 let. Pokopali so jo v ponedeljek. Ker v velikonočnih praznikih ni izšel noben list, javnost za njeno smrt ni vedela. Kljub temu je bila udeležba pri pogrebu izredno velika, kar je dokaz, kako velike simpatije je pokojnica uživala v vseh ljubljanskih krogih. Pogreba se je udeležil mladane celokupni profesorski zbor na univerzi z rektorjem dr. Karlom Hinterechnerjem na čelu, številni stanovski to-

FRANCOSKI KAPITAN SADOUL. Sodishe v Orleansu je oprosilo znanega francoskega kapitana Sadoula, obtoženega veleizdaje.

variji prof. Pavlina in mnogobrojno občinstvo. Bodi blagi gospej ohranjen trajan spomin, njeni rodbniki naše iskreno sožalje!

— Politično in gospodarsko društvo za šentpeterski in kolodvorski okraj vabi vse člane in prijatelje društva, da se z obilno udeležbo slavnostnega večera našega predsednika gosp. Josipa Turka ob nigravi 60 letnici, ki se vrši v četrtek 16. t. m. ob 8. zvečer v gornjih prostorih Kazine. — Odbor.

— V društvu »Soča« v Ljubljani predava v soboto 18. aprila v salonu pri »Levu« univ. prof. g. dr. Leonid Pitamč o »političnih inštitucijah na Angleskem«. Po predavanju nastopi iz prilaznosti nov Kozinov kvartet. Vabljeni so člani in prijatelji »Soče«. Začetek točno ob 9. zvečer. Vstop prost.

— V vinarni delikatesne trgovine Fr. Kham se je našla srednja vsota denarja. Izgubljeni se naj oglašijo istotam, da se mu izroči denar.

— Akademske društvo jugosl. tehnik v Ljubljani priredi v nedeljo dne 26. aprila t. l. cvetlični dan v prid izpolnitve svoje znanstvene knjižnice. Ker je to edina knjižnica te vrste na ljubljanski univerzi, ter jo mora omenjeno društvo vzdrževati brez državne podpore, prosimo člene občinstva, da pripomore v kar največji meri k dobremu uspehu te akcije. Odh. v ADJT.

— Najnoveše bluze, otroške plaščke, oblečke priporoča Kristofl-Ručar.

— Policijska kronika. Tekom včerajšnje dne so pripadle na polico sledeče ovadbe: zaradi tatvine 5. suma tatvine 1. javnega nasilstva 1. žaljenja straže 1. izsreda 1. padca 1. popadilnega psa 1. ka. lenja nočnega miru 3. pjanosti 2. nadlegovanja pasantov 1. prilitivne najdenega denarja 1. prestopka cestno policijskega reda 2. Zaradi pjanosti in neodobnega vedenja sta bili aretirani dve osebi. — Ovaden je bil hlapec Fran Nartnik, zaposlen pri trvdki Krezar, ker je mitničarja Ignaca Burnika na Tržaški cesti udaril z bitem po roki in čez pleča, ko je ta zahteval, da plača mitnino za voz opeke. — Brezposelni hlapec Anton Sever je v Kamnarjevi gostilni na Zaloški cesti v pjanosti tako nesrečno padel, da si je prebil lobanjo. Nezvestnega so prepeljali v bolnišnico.

— Razne tatvine. Gospod Matko Rasberger, precizni mehanik, monter nac. reg. blagajm v Ljubljani, ni ostoveten z Matkom Razbergerjem, ki je bil te dni aretiran v družbi drugih radi neke sleparije.

— Darila! Uprava našega lista je prejela za Društvo slepih 100 Din, katere je darovala rodbina Mešek namesto cvetja na krsto blagopokojne g. Hedvike Šubičeve in 50 Din, katere je darovalo delavstvo rovarne Tribuna. — Srčna hvala!

Iz Celja.

— Masarykova proslava v mestnem gledališču. Dramatično društvo v Celju priredi v petek dne 17. t. m. točno ob 20. zvečer slavnostno akademijo v proslavo 75letnice predsednika češkoslovaške republike g. Masaryka. Pri akademiji sodeluje »Slovenski kvartet« (Banovec, Pečenko, Zavr-

šan, Zupan), kateri si je tako doma, kakor tudi v zadnjem času po celi Julijski Benetiji pridobil velik ugled. Poleg tega nastopi tudi naš komorni virtuozi g. Karel Sancin (gostil) in njegova soproga gospa Mirca Sancin (glasovir). Slavnostni govor ima g. Borko iz Maribora, Spored je zelo zanimiv.

— Zaprisega vojaških obveznikov rojstnih letnikov 1873—1904. Mestni magistrat razglašja, da po 23. aprila vojaške oblasti ne bodo smele izdajati vojaškim obveznikom vojniških isprav, dokler isti ne položijo prisige zvestobe. Zaprisega onih vojaških obveznikov, ki žele dobiti vojniške isprave in bivajo na teritoriju vojn. okruge Celje, se bo vršila dne 25. aprila ob 9. dopoldne na Glaziji. Taki vojaški obvezniki se naj dotičnega dne ob določeni uri zgleda na Glaziji, kjer bo poslovala tozadevna komisija. Obvezniki, ki hočejo položiti prisigo in se se tozadevno niso priglasili pri mestnem magistratu, se pozivljajo, da se v času od 18. do 24. t. m. posebno prepričajo na magistratu, soba št. 14, ako so vpisani v seznam, ki je za to zaprisego določen, ker se jih, ako niso vpisani, ne bo zapriseglo.

— Umrl je v javni bolnici celjski stražnik državne policije v Celju g. Danev. Njegov pogreb se je vršil na velikonočni ponedeljek ob veliki udeležbi ljudstva na mestno pokopališče. Z. v. m. p.!

„Cudodelni pes“

„RIN - TIN - TIN“

Od sobote naprej v „KINO IDEAL“

Iz Maribora.

—m Ljubavna tragedija pri Mariboru. Na veliko soboto se je v bližini Maribora odigrala nenavadna tragedija. Zvečer so kmečki fantje, med katerimi sta bila tudi Josip Berlinger od Sv. Martina in Vinko Toplak, zažgali kres. Med fanti je nastal prepir in ker se je čulo, da ima Toplak pri sebi nož, sta ga skušala brata Berlinger preiskati. Za Toplaka se je potegnila njegova ljubica Ana Sekol, hčerka posestnika. Zmerjala je Berlingerja z raznimi priukmi in ji je ta prisilil dve zausnici. Ker pa se ni mirovala, jo je sunil močno od sebe, da je padla. Pri padcu je priletela tako nesrečno, da si je zlomila vrat. Berlinger se je nato sam javil orožnikom.

—m Požar v Zgornjem Dupku. Na velikonočni ponedeljek je nastal pri posestniku Matiji Greclju v Zgornjem Dupku velik požar. Na pomoč je bila pozvana mariborska požarna hramba, ki je s pomočjo drugih gasilnih društev oženj kmalu ugasila. Požar je gospodarsko poslopje popolnoma uničil, rešena je bila samo živina in nekaj gospodarskega rodu. Skoda je zelo velika.

Juljska krajina.

— Trgovina z vinom v Istri precej zaostaja. Cene vinu so: na Cresu po 150, v Pazinu 155, v Oportiju 145, v Piranu 160 lir hektlo. Največ se izvažajo v Trst.

— Revizija zemljišča v Istri. Finančno ministristvo je odredilo, da se izvede revizija zemljišča v Istri, da se na ta način popravijo davčne knjige po danasnem stanju zemljišča. V Istri je dosti zemlje, kjer so bili nekaj vtnograd, pa jih danes ni več, plačujejo pa kmetovalci še vedno visoke davke od onega zemljišča.

Trboveljska premogokopna družba, rudniško ravnateljstvo v Rajhenburgu, poroča žalostno vest, da je preminil dne 13. aprila 1925 gospod

Rudolf Govejšek

rudniški poduradnik.

Pogreb zvestega in marljivega poduradnika, ki ga ohranimo v dobrem spominu, se je vršil v ardo, dne 15. aprila 1925 v Brežicah.

Rudniško ravnateljstvo Rajhenburg.

To in ono.

Umor dveh soprogov in pastorka.

Iz Novega Sada poročajo o senzacionalnem morilskem procesu, ki se obravnava te dni v Velikem Bečkereku. Gre za sledeč zločin:

Pred letom dni je bila v Velikem Bečkereku aretirana vdova krojaškega mojstra Julija Relić, osumljena strahovitega dejanja, da je namreč njenega 18letnega pastorka Milivoja Relića, ki je umrl nekaj mesecev po očetovi smrti, zastrupila. Nikolaj Relić je pred svojo smrtjo zapustil večji del svojega premoženja svoji drugi soprogi, dočim je sinu Milivoju, ki je bil iz prvega zakona, zapustil 50.000 Din. Zelo, da se mu dedščina izplača na dan njegove polnoletnosti. Milivoj, ki je imel v kratkem položiti zrelostni izpit, se je hotel nato poročiti. Njegove načrte pa je prekrizala nenadna smrt. Umrl je v cvetu svoje mladosti, ne da bi bil popreje kaj bolan.

Že ob njegovem pogrebu se je med ljudmi širila govorica, da ni umrl naravne smrti in da ga ima verjetno vdova na vesti. Čim je državno pravdnštvo zaznalo za to strahovito obtožbo, je takoj odredilo ekshumacijo trupla, ki je bilo nato kemično preiskano. Preiskava trupla je pokazala, da je bil nesrečni Milivoj zastrupljen z arsenom. Vdova Relić je bila takoj prijeta in obenem je državno pravdnštvo odredilo, da se izkoplje tudi truplo pokojnega krojača Relića, ker je ta tudi umrl nenadne smrti in je obstojal sum, da je zločinska žena tudi moža spravila s sveta. Sum je bil popolnoma upravičen, ker je preiskava pokazala, da je bil tudi mož zastrupljen. Vdova Relić je bila sedaj obtožena dvojnega zavrtnega umora. Razprava bi se se imela pred kratkim pričeti. Pred dnevi pa je nastal v aferi nepričakovan preokret. Oblasti so zaznale, da je bila Julija Relić že enkrat popreje poročena in da je njen prvi mož,

gostinčar Naca Keglević iz Perleza leta 1914. nagloma in nenadno umrl. Na odredbo državnega pravdnštva so bile izkopane tudi kosti pokojnega Keglevića in poslani kemičnemu zavodu v Beogradu, kjer so ugotovili, da je bil tudi Keglević zastrupljen. Oblasti pa niso mirvale. Nadaljevale so s preiskavo in kmalu se je ugotovilo, da je tudi hčerka Sofija iz prvega zakona v 10. letu svoje starosti nenadoma umrla; istotako tudi sinček Rodivoj iz drugega zakona v 8. letu starosti. Ker je obstojal sum, da je nečloveška mati zastrupila tudi ta dva otroka, je državno pravdnštvo pretekli teden odredilo, da se obe trupli izkopljeta. V četrti dopoldne je bila rodinška grobnica Relićevih nanovo otvorna. Zagoteno pa je, da se ni našlo v grobnici ne trupla, ne ostanke dečka. Pač pa sta bili v grobnici okostji dveh odraslih, popolnoma neznanih oseb. Izkopano je bilo tudi truplo pokojne Sofije Keglević in preostanki odpeljani v svrhu preiskave v Beograd. V Velikem Bečkereku vlada napeto zanimanje za izid preiskave in za senzacionalni proces.

Kdaj bo konec sveta?

V kapucinskem samostanu pri Coulonji v Italiji so našli pergament, na katerem so napisana razna prerokovanja. S težavo se je dognalo, kaj vsebuje rokopis, slednjic pa so se razkrile napovedi za dobo od 1763 do 2000. Sestavitelj je bil pisecavnik, ki je umrl leta 1768.

Za leto 1792. je napisana revolucija na Francoskem, istotako za leto 1839. K prvi revoluciji je napovedal tudi izumitev novega stroja, pod katerim končata kralj in kraljica. Za leto 1818 so napovedani nemiri v neapeljskem kraljestvu. Prerok je rekel, da se v tem letu dvignejo ljudstva proti vladarjem, kateri mnogi izgube svoje prestole. Napovedal je nadalje važne dogodke, kakor so se tudi res pripetili. Za

leto 1915 je naznanjena na onem pergamentu velika vojna za 1925 napoveduje potrese, povodnji in druge prirodne katastrofe. Pravi tudi, da se v tem prikaže na nebu traji solnce. Leta 1960 se pogrezne Stelija v morje. Neapelj uniči v tem letu velikanški požar. Francijo in Španijo zadene leta 1970 potres. Ves vzhod bo trpel leta 1980 na posebnih neizgov. Leta 1990 bo solnce mrknilo, zemlja bo zavita v temo in šele čez dni bo prisvetila prva zvezda. Veliko umiranje bo po mestih, tako da bodo ljudje v trumoma bežali iz njih. Leta 2000 prinese konec sveta. — Tako lahko človeštvo opusti vse probleme, katere kuje za bodočnost, in v miru počaka še teh par let do svojega konca...

Krvavi pot svete nune

Nova vodiška Johanca:

V Neaplju in v okolici se je veliki ten den mnogo razpravljal o mladi ženski Heleni Ajello, katero ljudstvo imenuje »sveto nuno«. Ta »svetnica« prebiva pri svojcih v kraju Montalto Uffugo. Ob petkih v postnem času poti Helena Ajello krvavi pot, ki se kaže na površju na čelu ter nato okrvavi skoro ves obraz in kri kaplja na odevjo. Tako je vse petke do velike noči. Vsako leto je bilo mnogo gledalcev »postnega čudeža« v Montalto Uffugo, letos so prišli še učeni gospodje profesorji in zdravniki, da vidijo, kaj in kako je s krvavim potom na mladi Heleni. Velikanske množice so oblegale hišo »svetnice« in vsi so radovedni pričakovali kdaj se prične potiti Helena Ajello in kdaj prične teči kri iz njenega čela. Helena počiva na beli postelji, roke drži zunaj odeje. Roke so suhe in žile izstopajo nekako nenavadno. Na levi roki ima čez prste in dlan bel ovul, poskropljen s krvjo; ta ovul zakriva rano, ki jo je napravil žebelj, ko so Kristusa približali na križ. Ta rana se je prikazala nenadno, ko je bila Helena na veliko sredo obhajana. Popolnoma je mirna in tri dni je neprestano molila. Prosila je Boga, ki so ji te zadnje dni večkrat prikazal, da naj jo obavuje trpljenje Kristusa in katero preživlja vsako leto. Pa ni bila uslišana. Včasih ji obraz popolnoma pobledi, v obeh pa se pojavi neka posebna svetloba. Vzdihuje je: Oh, kakšna trnjeva krona! Kri ji je začela kapljati iz čela in pokrila ji je obraz. Skoro nič se ne giblje, samo z rokami včasih maha po zraku. Vskliknila je nadalje: Gospod, kam naj položim svojo glavo?

Prišli so gledat »svetnico« tudi prof. V. Bianchi, posl. Lucii in Mancini ter dr. Greko. Ali gledati so morali le od daleč, ker domači ne pustijo blizu h postelji nobenega tujca.

Prof. Bianchi bi bil rad videl čelo in bi bil rad preiskal kožo na čelu trpeče Helene, ali domači so ga zavrnili, kakor zavrnejo vsakega, ki bi hotel stoniti bližje k ležeči Heleni. Zato pa se je prof. Bianchi iz Neaplja natančneje informiral pri domačem zdravniku dr. Turanu, ki mu je pripovedoval o histeričnosti Helene Ajellove. Prof. Bianchi je končno predlagal, da naj se od Helene v kak nevrološki zavod, potem bomo videli, kaj je s potenciali trvi.

Ta slučaj živo spominja na Johanco iz Vodic in komedija, ki so jo uganjali z njo klerikali s škofom na čelu.

Pa ne smemo pozabiti še, da je letos sveto leto in da je bilo doslej razmeroma le še malo romarjev v Italiji. Zato mora biti nekoli reklame in godijo se čudeži po Italiji tuintam po potrebi!

„Nauk nebeske svetlobe“

Vse polno verskih sek in v Ameriki Novine jih opisujejo in v obliki so pozornost na njih, zlasti še, ker se množijo in so nekateri take, da kažejo očino človeško blaznost in bi jih bilo treba takoj v kati zatreči.

Iz Toronta prihajajo sedaj poročila o novi sek, katero vodi neka Ana Reynold ki razširja »nauk nebeske svetlobe«. Pravi, da je navdahnjena z božanstvom in da hoče obvarovati ljudi pred škodo, ki jim pravi s »ni peklenjskih sil. Zelo bizarno je nastopanje prisašev te sekte. Zblaznela Ana Reynold je na primer zbrala svoje »vernike« v zimski noči, ki je bila naluha, in

je šla z njimi v gozd, da se tam izvrši veliko darovanje.

Prignali so več debelih prašičev, jih navezali na kole in obdali z drvmi, potem pa zažgali. Živali so v bolečinah dajale od sebe strašne glasove in čuden duh se je razširil daleč naokoli, ker je gorelo meso in drevje, tako da so v strahu prileteli bližnji in daljnji sosedje gledat, kaj da se godi v gozdu. To, kar so videli, so naznali oblasti, karera je zaprla ono Ana Reynoldovo. V preiskavi je izjavila, da je z onim darovanjem obvarovala svoje »vernike« pred peklenjskimi mukami. Reynoldovo poslilo najbrže v blaznico.

Število ljudi na zemlji.

Celokupno število ljudi na zemlji znaša 1.500.000.000. Govore na 3064 različnih jezikih in izpovedujejo 1000 religij. Vsako leto umira 35.200.000 ljudi, rodi se jih pa 36.800.000. Vsako leto se torej človeštvo pomnoži za 1.500.000. Srednja starost človeka je 38 let, vendar pa umira 25 odstotkov ljudi pred dovršenim 17. letom. Na 1000 pride samo 1 stotnik. Ženske in ročni delavci živijo dlje nego moški in inteligence. Divjaki so neprimerno bolj podvrženi izumiranju nego kulturni narodi.

* Prisega italijanskih železničarjev.

Novi službeni reglement za italijanske železničarje predpisuje za vsakega, ko nastopi železniško službo, nastopno zaobljubo: Obljubljam, da bom zvest kralju in njegovim naslednikom. Obljubljam, da bom spoštoval ustavo dežele in da bom izpolnjeval zvesto svoje službene dolžnosti. Nadalje izjavljam, da ne pripadam nobenemu združenju ali stranki in da ji tudi ne bom pripadal, katere delovanje je z mojo službeno dolžnostjo nezdržljivo.

Glavni urednik:
RASTO PUSTOSLEMSEK.
Odgovorni urednik:
VLADIMIR KAPUS

Krapinske toplice

poleg Zagreba zdravijo: protin, revmatizem, tšias, ženske bolezni itd. Stalna voja glasba, električna razsvetljava, kino, lastna radijska postaja ter druge zabave. Izven glavne sezone znatni popusti na cenah. — Pojasnila daje brezplačno

kopališčna uprava Krapinske Toplice. 1035

Brivski pomočnik
(mlajši) dobi stalno mesto pri Albin Sinkovcu, brivcu, Vič-Glince. 1145

Več pletilnih strojev
se prod. — Poizve se pri C. Vidovič, Studenčeva ul. 11/L, levo. 1143

Majstarejša slovenska gleskarska in ličarska delavnica
Ivan Bricej, Dunajska c. 19, se priporoča. Izvršitev točna, cene zmerne. 1702

J. Stjepušin
= Sisak =
preporuča najbolje tambure, žice, partituro i ostale potrebštinu za vsa glasbala. 21 L

Družabnik
se sprejme v večjo, dobro vpeljano trgovino v sredini mesta Ljubljane s sodelovanjem ali tudi brez. Potreben kapital Din 200.000. — Ponudbe na upravo Slov. Naroda pod »Družabnik« 1144.

Mehanik.
zmožen povzročiti del z vsejme takoi. — Avto Florjančič, Ljubljana. 91/L

Trgovina
z raznim flag-m v ljubljanski okolici se ceno odda. — Naslov pove uprava »Sl. Nar.« 1150

Iščem 15.000 Din
posojila za takoj za mesec dni proti jamstvu ter plačam dobre obresti. — Ponudbe je poslati pod »Jamstvo/1149« na upravo »Slov. Narod«. 1150

Pozor!!
Stare moške obleke in drugo plačam najbolje. Dopisnica zadostuje; priidem na dom — Drama, Galusovo nabrežje 29, Ljubljana. 1148

Prodej
damske modne in tudi druge vrste slaničke ter sprejemam stare v prenovljenje — v tržnih dnevih — na Sv. Jakoba trgu v Ljubljani. — Valentin Maček, tovarnar v Domžah. 124. 1136

Motorna kolesa,
nova, ameriška, sistem »Ewans«, lansko leto stare Din 13.500 — isti sedaj Din 6.200; še nekaj komadov na razpolago. — »Tribuna« F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vočkov, Ljubljana, Karlovska cesta 4. 1102

RAST LAS ZAJAMCUJE „LEDA“
zakonito zaščiteno sredstvo proti plešavosti, izpadanju las in prihlajju
Dobiva se v vseh lekarnah, drogerijah, brivnicah ali po povzetju za 100
dinarjev (v 10 dinarjev polnina) razpošilja Kozmet. laboratorij
„LEDA“, Zagreb, B. Kolodževa 1. 29 L

Veliko odprodajo
razne posode in vseh v železnarstvo stroke spadajočih predmetov po znatno znižanih cenah nud' tvrdka
Stanko Florjančič, - železnina -
Sv. Petra cesta 35. 1081

Popolnoma varno naložite denar v
Ljubljansko posojilnico
v Ljubljani, Mestni trg šte. 6
ker ima že nad
11.000.000 Din jamstvene glavnice.
Vioge na hranilne knjižice in tekoči račun obrestuje najugodnejše.
Stalne vioge z odpovednim rokom obrestuje po dogovoru. Sprejema v inkaso fakture in cesije terjatev. Posojila daje le proti polni varnosti na vključbo in proti poročstvu.
Telefon šte. 9. 23 L Telefon šte. 9.

Vrtni stole
prodaja največje Rožman & Komp., Ljubljana, Mirje 4. 78/L
VSakovrstne KLOF UKE
Nakitene od Din 120—naprej pri ST. CHLEY MASCHKE, Ljubljana, 2. dovska ulica. 69/L

Otroški vozički
sportni in luksuzni, po najnižji ceni in največji zaloga. Prodaja na obroke, ceniki franko. — Tribuna, F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vočkov, Ljubljana, Karlovska c. 4. 66 L

Sanatorium Dr. K. Szegő
za odrasle i djecu. — Abbazia (Italija).
Dietno liječenje za debljanje i krepčenje. Prvorazredn zavod za bolesne na srcu, na ovapnenju žila. — Promiense (Stoffwechsel) za ženske i živčane bolezni. Djeca od 7 godina primaju se i bez pratnje. 69 T

Najboljša „PUCH“ kolesa
po zelo ugodnih cenah dobite te pri
Ign. Vok, Ljubljana, Sodna ul. 7

„Hubertus-milo“ nadkrijuje v kakovosti vse dosedanje proizvođe in ga dobavlja pod konkurenčnimi cenami pod znamko:
Hubertus milo Celje
Celjska mlarna d. z. o. z. v Celju

Globoko užalošeni javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancom, da je naš iskreno ljubljani sin, brat itd., gospod
Bogdan Rasteiger
uradnik Trboveljske premogokopne družbe, slušateljjur. fakultete in poročnik v rez.
po mukotrpnem bolehanju danes preminul.
Prosimo tihega sočutja.
V Ljubljani, 11. aprila 1925.
Mati, sestra in sorodniki.
ZAHVALA.
najiskrenejša vsem, ki so Ga, do smrti utrujenega, spremlili k večnemu počitku in obsuli z zadnjim cvetjem!
V Ljubljani, 15. aprila 1925.
Mati, sestra in sorodniki.

„Opeka“
porovrstne zidake priporoča opekarna
„Emona“ d. d.
v Ljubljani. — Tovarna na Viču (Brdo). — Pisarna v Pržakovi ulici 3, pri tičje.
Robert Smielowski
arhitekt
in mestal stavbenik
Rimska cesta 2
izvršuje načrte in proračune, prevzema stavbna dela vseh vrst, kakor tudi preseljevanja in cenitve vsakovrstnih posestev pod solidnimi in najugodnejšimi pogoji.
Zidna opeka
od lastne opekarnice na Viču, priznana kot najboljša kakovost, in od skladišča, Opekarska cesta 18, po najnižji dnevi cen.

Tužnim srcem naznanjamo, da je naša iskrenoljubljena mati, ozir. stara mati, prababica, sestra, teta, stara teta in prafeta, gospa
Marija Paulin
vdova po grajskem upravitelju
soboto, 11. aprila 1925 po večletnem težkem trpljenju, večkrat prevredna s sv. zakramenti, v 100. letu starosti mirno v Gospodu zaspa.
Pogreb naše nepozabne, blage pokojnice se je vršil ponedeljek, 13. aprila 1925 Ljubljana, dne 14. aprila 1925.
Prof. A. Joz. Paulin in Feliks Paulin, prokurist (Dunaj), sinova. — Viktorija Nahtgal, vdova prof., Hedvika Martinak, vdova sod. svet. in Marija Paulin, hčere.
Zahvala.
Za premnoge izraze sočutja o smrti naše predrage matere in za poklonjeno cvetje izrekamo vsem našo najpričnejšo zahvalo. Iskreno se zahvaljujemo v. ec. g. rektorju, univ. prof. dr. K. Hinterlechnerju in drugu gg. članu profeso skega zraora ter vsem sorodnikom, prijateljem in znancom, ki so blagopokojno spremlili k zadnjemu počitku.
Posebna zahvala bodi izrečena tudi preč g. o. provincijalu dr. Regalatu čestitaj za d. ševno tolažbo, in v. ec. g. dr. Höglorju za mnogoletno, izredno požrtvovalno zdravniško pomoč.
Žalujejoči ostali.